

Aan de minister van Financiën, de heer E.J. Heinen
Cc: Minister van BZ, de heer T.B.W. Berendse, minister van OCW, mevrouw R.M. Letschert en
woordvoerders Financiën, Buitenlandse Zaken en OCW van de Tweede Kamer

Amsterdam, 15 april 2026

Geachte heer Heinen,

“Culture and education are what link our history with our future. This is what makes us unique. Our soul, our culture, our diversity, our heritage” aldus Ursula von der Leyen. We leven in een periode van geopolitieke druk, maatschappelijke fragmentatie en toenemende desinformatie. Cultuur draagt bij aan onze gedeelde democratische identiteit, sociale cohesie en weerbaarheid in Nederland en Europa. Tegelijk is cultuur ook een investering in het creatieve vermogen, het innovatiepotentieel en het concurrentievermogen van Europa. **Daarom is investeren in cultuur investeren in een weerbaar Nederland en Europa.**

Momenteel onderhandelt u samen met uw collega's met het Europees Parlement over het Meerjarig Financieel Kader (MFK) 2028 - 2034. Als lid van de Ecofin van de Raad van de Europese Unie is uw positie doorslaggevend in de onderhandelingen over deze begroting. De Europese Commissie stelt een verhoging van het budget voor cultuur voor. Wij verzoeken u dit voorstel te steunen. Het voorstel is in lijn met zowel wat de sector nodig heeft, als de strategische uitdagingen waarmee Europa wordt geconfronteerd.

In tijden van budgettaire beperkingen en schaarste aan middelen moeten keuzen worden gemaakt. Daarom richten onze voorstellen zich op het aanboren van aanvullende financieringsbronnen én op het expliciet oormerken van steun voor cultuur binnen de programma's die de Europese Commissie heeft voorgesteld.

Concreet verzoeken wij u de volgende maatregelen te steunen:

1. AgoraEU-programma

De Europese Commissie stelt voor om een nieuw AgoraEU-programma op te richten, waarin onder meer Creative Europe en het Citizens, Equality, Rights and Values (CERV) programma worden samengebracht, met een totaalbudget van € 8,6 miljard. Binnen dit programma is voor de cultuurpijler € 1,8 miljard voorzien. Dat betekent weliswaar een verdubbeling ten opzichte van het huidige budget, maar uitgesmeerd over zeven jaar komt dit neer op ongeveer € 260 miljoen per jaar - een bedrag dat geenszins in verhouding staat tot de ambities die de EU op cultureel, democratisch en maatschappelijk terrein formuleert. Daarom steunen wij het voorstel van het Europees Parlement om het budget voor AgoraEU te verhogen van € 8,6 miljard naar € 12 miljard.

Daarnaast stellen wij voor om de boetes die de Europese Commissie oplegt aan grote technologiebedrijven wegens overtredingen van onder meer de Digital Services Act, de Digital Markets Act en de AI Act, aan te wenden ter versterking van het AgoraEU-budget, zoals de € 120 miljoen boete die recentelijk aan X is opgelegd. Dat is niet alleen financieel logisch, maar ook inhoudelijk rechtvaardig. De dominantie van grote digitale platforms heeft immers directe gevolgen voor cultuur, media, democratie en grondrechten, waaronder banenverlies, marktverstoring, verminderde zichtbaarheid van Europees cultureel aanbod, desinformatie en een verzwakking van onafhankelijke democratische en culturele ecosystemen.

Ook vragen wij om oormerking binnen verschillende onderdelen van AgoraEU, zoals de vaste percentages in het huidige Creative Europe-programma. Meer specifiek vragen wij dat ten minste 25% van het AgoraEU-programma wordt toegewezen aan de cultuurpijler (artikel 11). Zonder oormerking dreigt de flexibiliteit in de praktijk te ontaarden in onzekerheid, voor een sector die nu al kampt met kwetsbare arbeidsomstandigheden en structurele onderfinanciering.

2. Horizon Europe

In het huidige MFK is er een specifiek cluster, "Culture, Creativity and Inclusive Society". Dit cluster biedt een kader voor onderzoek en innovatie op het terrein van cultuur, erfgoed, creativiteit en maatschappelijke inclusie. In het voorstel van de Europese Commissie voor het volgende Horizon Europe-kaderprogramma wordt cultuur niet langer afzonderlijk genoemd. Dat is zorgwekkend. Wij verzoeken u daarom te steunen dat cultuur en de culturele en creatieve sector expliciet worden opgenomen in het toekomstige Horizon Europe-programma, binnen de pijler Society. Daarnaast pleiten wij ervoor dat 40% van het budget van deze pijler wordt bestemd voor cultuurgerelateerd onderzoek en innovatie.

Cultuur is naast een uitvoerende sector ook een onderzoeks-, kennis- en innovatieveld. Onderzoek naar cultureel erfgoed, creatieve industrie, maatschappelijke inclusie, digitalisering, publieksbereik en de impact van kunst en cultuur op democratische veerkracht is van groot belang voor de toekomstbestendigheid van Europa.

3. European Competitiveness Fund

In het voorgestelde European Competitiveness Fund ontbreekt gerichte ondersteuning voor de culturele en creatieve sector vrijwel volledig. Dat staat op gespannen voet met de bewezen bijdrage van deze sectoren aan Europese innovatie, economische dynamiek en concurrentiekracht. De European Parliamentary Research Service [heeft berekend](#) dat elke geïnvesteerde euro in de culturele en creatieve sector € 11 bijdraagt aan het GDP. Daarnaast maakt gericht budget het sneller loskomen van niet-EU technologie kansrijker.

De culturele en creatieve sector heeft momenteel baat bij verschillende Europese instrumenten die in het nieuwe fonds worden samengebracht, waaronder onderdelen van Digital Europe, Single Market Programme en InvestEU (dat nu € 366 miljoen leengaranties versterkt voor de sector). In het voorstel van het fonds ontbreken expliciete waarborgen die de creatieve sector in de toekomst toegang geven tot deze maatregelen. Extra zorgelijk is dat de voorzitter van de Raad in de onderhandelingen de expliciete verwijzing naar de culturele en creatieve sector uit de tekst heeft gehaald.

Wij stellen daarom voor dat u een specifiek beleidsvenster "Digital Leadership and Creativity" binnen het European Competitiveness Fund opneemt, met expliciete doelstellingen voor de culturele en creatieve sector en industrie.

Deze doelstellingen kunnen gericht zijn op:

- de toepassing en ontwikkeling van digitale technologieën en AI binnen de culturele en creatieve sector;
- de digitalisering van cultureel erfgoed;
- ondersteuning van innovatieve bedrijfsmodellen, producten en diensten in de culturele en creatieve sectoren;
- versterking van ondernemerschap; incubatie, acceleratie en exportgereedheid van creatieve ondernemingen;

- bevordering van culturele diversiteit in de online omgeving.

4. European Social Fund

Wij pleiten ervoor om in de rechtsgrondslag van het toekomstige European Social Fund een afzonderlijk artikel op te nemen ter ondersteuning van werkgelegenheid, vaardighedenontwikkeling en sociale inclusie in de culturele en creatieve sector. Deze sectoren dragen aantoonbaar bij aan sociale samenhang en inclusie, maar worden tegelijkertijd gekenmerkt door precare arbeidsomstandigheden, versnipperde loopbanen en een bovengemiddelde kwetsbaarheid voor snelle technologische veranderingen, waaronder generatieve AI. UNESCO laat zien dat als gevolg van generatieve AI in 2028 het verlies in de muziekindustrie 24% (€ 4 miljard per jaar) is en 21% in de AV sector (€ 4,5 miljard per jaar). Deze ontwikkeling draagt direct bij aan een sterkere afhankelijkheid van niet-EU technologie, met name uit de VS: waar de winsten stijgen.

Daarom zijn gerichte Europese maatregelen nodig voor bij- en omscholing, loopbaanontwikkeling, eerlijke arbeidsvoorwaarden en versterking van collectieve onderhandelingsposities. Wij stellen voor dat lidstaten ten minste 10% van de middelen uit het European Social Fund kunnen of moeten inzetten voor culturele en creatieve doelstellingen.

5. Fonds voor economische, sociale en territoriale cohesie, landbouw, platteland, visserij, maritieme zaken, welvaart en veiligheid

Wij verzoeken u om 2% van dit fonds te alloceren voor cultuur. Tijdens de herstelperiode na COVID-19 is gebleken dat gerichte investeringen in de culturele en creatieve sector maatschappelijke en economische meerwaarde hebben geleverd. Gebaseerd op deze ervaring stellen wij voor om bij de inzet van deze middelen enkele duidelijke leidende criteria op te nemen:

- lidstaten dienen de artistieke vrijheid en de vrijheid van artistieke expressie te respecteren en de autonomie van culturele instellingen te waarborgen;
- ondersteuning moet geografisch evenwichtig zijn, zodat culturele actoren in zowel stedelijke als landelijke gebieden toegang hebben;
- de middelen mogen niet onevenredig geconcentreerd raken bij één of enkele grote instellingen, maar moeten ook ten goede komen aan kleine, onafhankelijke makers, professionals en organisaties;
- instellingen en organisaties die middelen verdelen, dienen zich te verbinden aan sociale voorwaarden, eerlijke betaling en billijke beloning voor begunstigden van Europese steun.

6. Global Europe

Tenslotte verzoeken wij u binnen het instrument Global Europe een afzonderlijke doelstelling op te nemen voor het stimuleren van internationale culturele betrekkingen, met een toewijzing van 10% van het budget van deze pijler aan dit doel. Opname van deze doelstelling binnen Global Europe is nodig om de internationale positie van Europa te versterken, wederzijds begrip en dialoog te bevorderen en tegenwicht te bieden aan pogingen om cultuur als propaganda-instrument of geopolitiek machtsmiddel in te zetten.

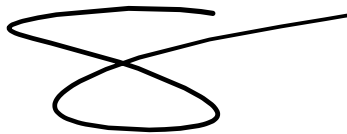
Voor Nederland zijn bovengenoemde suggesties direct van belang. Nederland is een succesvolle aanvrager en ontvanger van middelen uit het Creative Europe programma. Europese publieke investeringen in de culturele en creatieve sector versterken het Nederlandse culturele ecosysteem, internationale samenwerking, talentontwikkeling, publieksbereik en de internationale positie van Nederlandse kunst en cultuur en hun makers en instellingen. Verder versterken Europese middelen ook innovatie, exportkansen, verdienvermogen, vestigingsklimaat en de bredere maatschappelijke weerbaarheid van Nederland.

Daarom is het belangrijk dat cultuur in het volgende MFK herkenbaar, toegankelijk en structureel verankerd en zichtbaar is in de Europese begroting en niet opgaat in algemene, grote fondsen.

Gezien het tempo van de onderhandelingen rekenen wij op uw steun om ervoor te zorgen dat deze prioriteiten terugkomen in de Nederlandse inzet en in uw inbreng in de Ecofin. Uiteraard zijn wij bereid onze suggesties deze nader toe te lichten en hierover met uw ministerie in gesprek te gaan.

Wij wensen u veel succes bij de onderhandelingen en danken u voor uw aandacht en inzet.

Met vriendelijke groet,

Astrid Weij, directeur Kunsten '92

Namens het [Europaplatform](#)* en alle [overige leden](#) van Kunsten '92.

* Het Europaplatform is een samenwerkingsverband op initiatief van Kunsten '92, European Cultural Foundation, Culture Action Europe en Europa Nostra en is samen met instellingen in de culturele, creatieve en erfgoedsector opgericht. Het Europaplatform heeft als doel om visieontwikkeling en belangenbehartiging vanuit deze sectoren kracht bij te zetten en daarmee bij te dragen aan een sterkere vertegenwoordiging op Europees niveau.

Deelnemers zijn onder meer: European Cultural Foundation, Culture Action Europe, Europa Nostra, If I Can't Dance, I Don't Want to Be Part of Your Revolution, Rietveld Academie, Theater Rotterdam, DutchCulture, Eurosonic Noorderslag, Waag Futurelab, Boekmanstichting, VandeJong Creative Agency, Erfgoedvereniging Bond Heemschut, LKCA, Re-Imagine Europe, Paradiso, H401, Platform ACCT, Beeld & Geluid.